

ARMAHDETTU SYNTINEN

Luuk. 7:36-50

”Armo teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme ja Herralta Jeesukselta Kristukselta.”

Johdanto

Tätä 2. paastonajan sunnuntaita nimitetään latinankielisellä sanalla *reminiscere*, joka tarkoittaa muistamista. Sana tulee tämän sunnuntain antifonista eli päivän psalmin kertosäkeestä, joka psalmin 25 jae 6.

Uuden käännöksen mukaan se kuuluu näin:

”Herra, sinä olet laupias, muista minua, osoita ikiaikaista hyvyttäsi.” (KR -92).

Alkutekstin mukaan psalmirukoilija ei kuitenkaan pyydä muistamaan itseään, vaan hän pyytää Herraa muistamaan omaa hyvyttään ja armoaan:

”Muista laupeuttasi, Herra, ja armoasi, sillä ne ovat olleet hamasta iankaikkisuudesta.” (KR -33).

”Muista, Herra, laupiuttas ja hyvyttäsi, joka maailman alusta on ollut.” (Biblia 1776).

Rukoilija pyytää siis Jumalaa muistamaan Jumalan omaa laupeuttaan ja armoaan jotka ovat olleet iankaikkisuudesta asti. Tässä pyydetään muistamaan Kristusta.

Tänään puhumme velasta ja synnistä sekä Jumalan armosta ja lapeudesta Jeesuksessa Kristuksessa.

Taustaa

Päivän evankeliumi kertoo mielenkiintoisen tapahtuman erään fariseuksen kodissa. Vaikka tässä tapahtumassa ei tavatakaan saddukeuksia, niin kerrataan lyhyesti tuon ajan uskontopoliittinen tilanne. Se auttaa meitä ehkä paremmin ymmärtämään, mitä päivän evankeliumi meille kertoo.

Kuten tiedämme, Jeesuksen aikana oli kaksi uskonnollista pääpuoluetta, fariseukset ja saddukeukset. Fariseukset olivat eräänlainen kansanhurskausliike. He erosivat eli erottautuivat lakia tuntemattomasta kansasta. He kilvoittelivat Jumalan lain eli Mooseksen kirjojen sisältämien käskyjen täyttämässä. Kilvoittelu oli kovaa ja se oli kääntynyt keskinäiseksi kilpailuksikin. Kirjoitettu laki ei riittänyt, vaan noudatettaviin sääntöihin

lisättiin opettajien eli rabbien tulkitsemia lisäsääntöjä, joista muodostui perinnäissääntöjä. Fariseukset vastustivat ankarasti vallitsevaa kulttuurihenkeä. He eivät tehneet yhteistyötä roomalaisen miehittäjävallan kanssa. Fariseukset odottivat Jumalan valtakuntaa ja uskoivat omilla toimillaan nopeuttavan sen tulemistä. Heidän hurskauselämänsä oli irronnut temppeelijumalanpalveluksesta. He kartoivat epäpuhtautta ja epäpuhtaita ihmisiä, sillä tärkeintä oli oma puhtaus. He tunsivat kyllä hyvin pyhät kirjoitukset, mutta heidän oppinsa oli irtautunut Jumalan tarkoittamasta. Jumalan armo oli kadonnut jonnekin pykälien sekaan eikä sille ollut tarvetta, koska oma hurskaus riitti. Heillä oli perspektiivi kääntynyt niin kuin tuossa alussa todetun psalmijakeen kääntäjällä. He katsoivat itseensä eivätkä Jumalaan ja hänen armolupauksiin. Fariseukset olivat opissaan pahasti harhassa, mutta vastustivat Jeesusta juuri opillisista syistä.

Saddukeukset olivat pappispuolue, tuon ajan niin sanottua sivistyneistöä ja yläluokkaa. He eivät voineet hyväksyä fariseusten tulkintaa Jumalan laista, eivätkä papit ja heitä tukeva hienosto halunnut alistua rabbiinisiin määräyksiin. He pitivät fariseusten oppia kohtuuttomana, mutta eivät Jumalan armon vuoksi, vaan omista maallisista lähtökohdistaan. Heidän oppinsa oli mukautettu eli järkeistetty sopimaan heidän maalliseen asemaansa.

Saddukeuksia oli lukumääräisesti vähän, mutta heidän hallussaan olivat kaikki korkeat temppeливirat. He olivat yhteistyössä roomalaisen miehittäjähallinnon kanssa, koska yhteistoiminta oli heidän asemansa ja etujensa mukaista. Saddukeukset olivat muutenkin myötämielisiä ajan kulttuurivirtauksille. He eivät uskoneet ylönousemukseen, enkeleihin tai henkeen eli mihinkään yliluonnolliseen. He hallitsivat temppeiliä, joka oli heille tulonlähde. Saddukeukset vastustivat voimakkaasti Jeesusta, sillä heillä oli paljon menetettävää: tärkeä asema ja sen mukainen arvostus ja varallisuus. Saddukeukset eivät säästelleet voimia Jeesuksen surmaamiseksi ja vainosivat alkuseurakuntaa kiivaammin kuin fariseukset.

Tavallinen kansa ei tuntenut lakia eikä sen hienosääntöjä. Pyhät kirjoitukset eli tuon ajan Raamattu (Vanha Testamentti) ei ollut kaikkien saatavilla. Toisaalta lukutaitoakaan ei kansalla juuri ollut. Ihmiset olivat Jumalan tahdon tietämisessä sen varassa, mitä kirjanoppineet eli rabbit kulloinkin opettivat. Kansalla ei ollut laittaa peliin sen enempää omaa hurskautta kuin asemaakaan. Ehkä heidän oli siksi helpompi ymmärtää Jumalan armollisuutta, kun saivat oikeaa opetusta.

Tällaiseen, niin kuin nykyään sanotaan, toimintaympäristöön tulee rakennusmies Nasaretista. Hän ei ollut fariseus, ei saddukeus eikä minkään virallisen mittapuun mukainen kirjanoppinut. Hän oli Jumalan lähettämä opettaja, niin kuin Nikodemus, joka oli fariseus ja kirjanoppinut itsekin, yöllisellä vierailullaan tunnusti. Hän oli Jumalan Messias - Jumala itse.

Aterialla

Simon -nimisen fariseus on pyytännyt Jeesuksen luokseen aterioimaan. Kyseessä on Jeesuksen kunniaksi järjestetty juhla-ateria. Vieraat asettautuvat aterialle. He ovat riisuneet sandaalinsa ja laskeutuneet eräänlaisille sohville, sillä ruokailu tapahtui makuulla jalat pois päin pöydästä.

Fariseuksen kodin ovet olivat avoinna ja sinne saattoi kuka tahansa tulla tapaamaan vierasta

tai seurata ateriaa. Tilaisuus on siis enemmän julkinen kuin yksityinen. Kun syntiseksi mainittu nainen eli julkisesti syntinen nainen kuulee Jeesuksen olevan aterialla, hän menee sinne alabasteripullon kanssa, jossa on hajuvoidetta. Mitään puhumatta hän asettuu Jeesuksen taakse jalkojen kohdalle ja alkaa itkeä. Tällöin kyynelkastelevat Jeesuksen jalat ja nainen avaa hiuksena ja kuivaa kostuneet jalat hiuksiinsa. Nainen vielä suutelee Jeesuksen jalkoja ja voitelee ne hajuvoiteella.

Fariseus Simon ajattelee mielessään, että ei Jeesus taida ollakaan oikea profeetta, niin kuin hän oli arvellutkin. Jos hän olisi, niin hän tietäisi, että nainen on syntinen, eikä antaisi tehdä itselleen tuollaista.

Tässä vaiheessa Jeesus ottaa ohjat käsiinsä. Hänellä on Simonille asiaa. Hän esittää vertauksen lainanantajasta ja kahdesta velallisesta, joista toinen on velkaa viidensadan ja toinen viidenkymmenen denaarin verran. Denaari vastaa arvoltaan työmiehen yhden päivän palkkaa. Kummallakaan velallisella ei ollut millä maksaa. Sen vuoksi lainanantaja antoi molemmille velan anteeksi. Jeesus kysyy Simonilta: Kumpi näistä entisistä velallisista rakastaa lainanantajaansa enemmän?

Simon varmaankin ymmärtää joutuvansa kohta ahtaalle. Tietysti hän tietää oikean vastauksen, mutta yrittää pienellä epäröinnillä jättää vähän pelivaraa:

”Otaksun, että hän, jolle enemmän antoi anteeksi.” (Luuk. 7:43, käännös JA)

Jeesus kääntyy katsomaan jalkopäässä olevaa naista eli pois päin Simonista ja jatkaa puhuen Simonille, mutta katsoen naiseen:

”Oikein päättelit.”

Nyt Jeesus alkaa paljastaa Simonin sydämen kovuutta. Hän pyytää Simonia katsomaan naiseen, jonka teot todistavat vakuuttavasti rakkaudesta:

1. Jeesuksen tullessa taloon Simon ei ollut antanut vettä jalkojenpesua varten, mikä oli erittäin epäkohteliasta. Nainen sen sijaan on kastellut Jeesuksen jalat kyynelillä ja kuivannut ne hiuksillaan. Todennäköisesti syntyensä muisto ja syvä kiitollisuus Jeesusta kohtaan olivat herkistäneet naisen itkemään.
2. Simon ei ollut antanut Jeesukselle tervehdyssuudelmaa, mikä sekin oli todella epäkohteliasta. Nainen sen sijaan on suudellut Jeesuksen jalkoja koko ajan, vaikka varsinkin jalkoja pidettiin epäpuhtaina (eikä aivan syyttä, jos mietitään tuon ajan kaupungin jätehuoltoa).
3. Simon ei ollut voidellut öljyllä Jeesuksen päätä, mikä sekin olisi ollut yleinen ja kohtelias tapa. Nainen sen sijaan on voidellut Jeesuksen jalat kalliilla voiteella, jonka oli ottanut mukaan kuullessaan Jeesuksen olevan Simonin talossa.

Simon varmaan odottaa nyt Jeesukselta moitetta hänen selkeistä laiminlyönneistään. Näin ei kuitenkaan tapahdu, vaan seuraakin hengelliset johtopäätökset ja hengellinen opetus tapahtumasarjasta. Mutta Jeesuksen puheen kärki ei suuntaudukaan Simoniin eikä naiseen, vaan Jeesukseen itseensä ja hänen persoonaansa:

”On annettu anteeksi hänen monet syntinsä, niin että hän rakasti paljon, mutta se jolle vähän annetaan anteeksi, se rakastaa vähän.” (Luuk. 7:47, käänös JA).

Toisin sanoen Jeesus tarkoittaa, että koska naisen synnit oli jo anteeksi annetut, hän teki rakkauden tekoja. Ei siis niin päin, että nainen sai syntinsä anteeksi näitä tekoja tekemällä. Tästä voimme päätellä, että naisen oli täytynyt kuulla aikaisemmin Jeesuksen opetusta, jolloin oli tapahtunut naisen hengellinen herääminen eli kääntyminen Jeesuksen armahdettavaksi. Tästä armahduksesta seuraa sitten kiitollisuus ja ylitsepursuavat rakkaudenteot.

Nyt Jeesus jatkaa osoittaen sanansa naiselle ja paljastaen muullekin seurueelle kuka hän todellisuudessa on:

”Sinun syntisi ovat anteeksi annetut.”

Nyt Simon ja pöytävieraatkin käsittivät, että tässä on kysymys muusta kuin rahalainasta tai etikettisääntöjen rikkomisesta. Arameankielessä, jolla keskustelu siis käytiin, sana velka tarkoittaa myös syntiä. Vieraat alkavat ihmetellä kuka Jeesus on, kun hän antaa synnitkin anteeksi.

Jeesus vei opetuksensa loppuun saakka sanoen:

”Uskosi on pelastanut sinut, mene rauhassa.”

Nämä samat sanat Jeesus on lausunut myös yhdelle niistä kymmenestä spitaalisesta ja naiselle, joka väentungoksessa kosketti hänen viittansa tupsua.

u s k o s i o n s i n u t p e l a s t a n u t

Tämä pelastamista tarkoittava verbi on näissä kaikissa tapauksissa perfektimuodossa - siis ”on pelastanut”. Kreikan kielessä perfekti ilmaisee nykyhetkessä vallitsevaa tilaa, joka on tuloksena aikaisemmasta toiminnasta tai tapahtumasta. Eli kertaalleen tapahtunut asiantila on voimassa edelleen, jatkuvasti.

Naisen kääntyminen Jeesuksen puoleen eli uskosta osalliseksi tuleminen oli hänet pelastanut.

Yhteenveto

Simon sai pyytämättään Jeesukselta anteeksi isännän velvollisuuksien laiminlyönnin, joilla

hän oli rikkonut käyttäytymissääntöjä eli perinnäissääntöjä. Tämä ei tosin ollut alun perinkään vaivannut Simonia, sillä hän teki laiminlyöntinsä aivan tahallaan testaten Jeesusta. Anteeksianto pikkuasioissa ei synnyttänyt uskoa eikä vaikuttanut edes vähäisiä rakkaudentekoja. Oma syntisyyttä Jumalan edessä ei Simon vielä edes käsittänyt. Jeesus, joka rakasti myös Simonia, puhutteli häntä siksi lain saarnalla eli osoittamalla hänen virheensä ja rakkaudettomuutensa, mutta toi samalla evankeliumin sanan Simonille, joka saattoi kenties myöhemmin Jumalan sanan vaikuttamana kääntyäkin (vaikka sitä ei meille Raamatussa kerrotakaan).

Syntisen naisen käyttäytyminen kertoo Jumalan sanan – Jeesuksen Kristuksen - koskettaneen häntä syvältä käyvästi jo aikaisemmin. Rakkaudenteot olivat seurausta uskosta – sen käsittämisestä että, velkasaldo, jota ei pysty koskaan maksamaan, kuitataan eli *syntinen armahdetaan*. Syntinen nainen, jota Simon halveksi, oli siis armahdettu nainen. Uskon kautta hänestä oli tullut Jumalan valtakunnan perillinen Jumalan laupeuden ja armon eli Jeesuksen Kristuksen tähden.

Mitä voimme sanoa saddukeuksista? Valitettavasti emme voi sanoa mitään. He loistavat poissaolollaan. He eivät koskaan kutsuneet Jeesusta koteihinsa eivätkä välittäneet hänen opetuksestaan. Raamatun perusteella ei ilmeisesti tiedetä yhdenkään saddukeuksen lähteneen Jeesusta seuraamaan. Sen sijaan fariseuksia kyllä kääntyi kristityiksi. Tunnetuimpana heistä Saul tarsolainen, jota kutsuttiin myöhemmin Paavaliksi.

Entä mitä voimme todeta omasta ajastamme? Uskontopolitiikkaan emme ota kantaa. Ihmiset eivät ainakaan ole mihinkään muuttuneet. Nykyäänkin voi joku onnistua elämään syyllistymättä karkeisiin synteihin. Silti hän voi olla yhtä kaukana Jumalan vaatimuksista kuin Simon, jos katsoo itseensä ja tekoihinsa. Tiukalla itsekurilla ei päästä perille Tutun sanonnan mukaan: on olemassa vain kahdenlaisia ihmisiä – syntisiä ja armahdettuja syntisiä. Armahdettuja ovat ne, jotka jollain tavalla syntisyytensä käsittäen kääntyvät Jumalan armon ja laupeuden puoleen eli turvaavat yksin Jeesukseen Kristukseen.

Mihin joukkoon sinä haluaisit kuulua? En tarkoita uskontopolitiikassa vaan tarkennan, että *kumpaan* joukkoon sinä haluaisit kuulua – syntisiin vai armahdettuihin syntisiin?

Jos pelkää syntiesi paljoutta, niin voin vakuuttaa, että niin suurta syntiä ei olekaan, joka voisi erottaa sinut tai minut Jeesuksesta Kristuksesta, kun turvaamme yksin Hänen armoonsa ja laupeutensa. Näin ollen saamme vastata tuohon kysymykseen yhdessä Apostolisen uskonnustuksen sanoin ja jäädä Jumalan rauhaan. Amen.